

זכמים ביום

הנציבים הבריטיים אמר כי יעתה בנאום פרידתו מן הארץ לפני מולדתו: "בארץ הזאת יש יותר מדי שים פקחים, ומעט מדי אנשים חכמים". היתה זאת הגדרה קולעת מאד, שושארה נכונה עד היום — הן לגבי היהודים והן לגבי הערבים.

אדם פיקח חושב שאפשר להתחכם עם בעיות היסטוריות. הוא סבור שצריכים רק למצוא את הרגע הנכון, או את הטכסט הנכון, כדי לטקל בן יום בעיה שהתגבשה במשך עשרות בשנים.

אדם חכם יודע שאי אפשר ליתחכם עם בעיות גדולות, ושעל פיסגת ההכרעות ההיסטוריות אי אפשר לרמות או להעמיד פנים או למצוא תרופות-פנטזיה.

אדם פיקח מאמין שאפשר "לדפוק" את אויב על-ידי קנוניות ומיבצע-יפתח, ולק"ת שלום בזול הזול בשוק המציאות. אדם חכם יודע כי ההיסטוריה אינה דומה להג"ר של מסעל-הפיס, וכי השלום יכול להירכש רק על-ידי מאמץ ממושך מאד ועק"שני מאד.

בעברית צברית, זהו ההבדל בין החכמים ביום לבין החכמים בלילה.

***

המלחמה בין ישראל ועמי ערב היא תהליך היסטורי. מי התחיל בה? מי אשם? מי התקיף את מי במלחמת-העצ"א? מי התקיף את מי בסיבוב השני? כל אלה שאלות לגן-הילדים הפוליטי. ב"לחמה כמו זו הקיימת זה עשרות שנים במרחב, איש אינו ואיש אינו חוק"ן. זוהי התנגשות של שתי תנועות לאומי"יות מוצדקות. היא תימשך כל עוד לא ימצא בסיס משותף לשתיהן. שום התחכ"מות לא תעזור כאן.

האסון האמיתי של כל המלחמה היא שהאויב מאבד לאט-לאט את צורתו האנו"שית ונראה כמפלצת. אחרי שנים ארוכות של ניתוק כל מגע רוחני, קשה לזכור שגם האויב אינו אלא אדם המאמין בכנות ש"הוא לוחם למען הצלת מולדתו, בדיוק כ"מונו — ושאו נראים מפלצתיים בעיניו בדיוק כמו שהוא נראה מפלצתי בעינינו. ישנם במחנה האויב נבלים ומטורפים טפשים. אולם לא הם מהווים את עמי ערב, כשם שאין הנבלים והמטורפים והטפשים שלנו מהווים את עם ישראל.

ישראל שורצים אלפי "מומחים" היודעים אין לדבר עם הערבים", אפתי שהערבים אינם מבינים שום שפה רשת". מומחים אלה הם אסון לאומי ממדרגה ראשונה.

אמנם, בהשוואה לישראל, הי ערבים הם עם מפגר. ככל שטחי זמכניקה החרישה כוחם ירוד מי אדם. אולם לגבי בעיות-היסוד של הקיום הפרטי והלאומי, אין הבדל גדול בין האדם המתקדם ביותר לבין האדם המפגר ביותר. הם נז"הגים באותה צורה בדיוק.

אלו היה דויד בן-גוריון רוזן הנילוס מאל עבד אל-נאצר ראש ממשלת-ישראל, היה המצב המרחבי משונה במאומה.

***

שנים אנשים מאושרים המטיקים הנאה רבה מהמצאת תוכניות שלום. הם יודעים את הכעיות המעשיות המפרידות בין ימי העמים, ומציעים פתרונות. בעית ה"ימינו נחזיר מאה אלף, נעורו בשוקים אר. גבולות? נתן מעבר בנגב, נקח תמו"א את לטרון, נארגן נמל ירדני חופשי וכו'. המושלש? ייערן מיטאל-עם בין ושבנו לגבי עתידם. מקומת-הקודש? יוטל פיקוח מטעם האו"ם, מבלי להגביל את ריבונות. וכן הלאה.

אני שותף לשמחות פשוטות אלה. אין רע בתוכניות-שלום, במידה שהן עוזי

כדוגמה לשאר החלקים, לא כדי שישימש נשק נגד אחיו, אלא כדי שישימש גשר אליהם?

אני מאמין שהתשובה היא: ערביי פלסטין. הם העם הקרוב לנו ביותר — חלקו שו"ן כן בגבולות המדינה, חלקו השני שוכן ב"עזה, וחלקו השלישי, העיקרי, שוכן לאורך שאר גבולותינו.

זהו העם הערבי היחיד שלא הרוויח מאומה ושהפסיד את הכל במלחמה השמית הגדולה.

אל כל ערבי אפשר לדבר במלים. המלים הן זולות, וערכן מועט. אולם אל עם ערביי פלסטין אפשר לדבר במעשים. לו יש מה להציע. ואת שפת המעשים מבין כל אדם — גם הפלאח שלא למד קרוא וכתוב, גם הסומא החולה בטר אחומה. מעשים אינם נ"תנים להכחשה ולויכוח.

גם האדם הנחשל ביותר בעולם

רות לנו לארגן את מחשבותינו על בעיות המח. אולם לא בתוכניות-שלום המחסור. הצעת-השלום הגאווית ביותר לא תעזור כי יום לשלום יותר מאשר שיקויהאבה של מיטב המכשפות לצעירה המבקשת לב עלם. התהום הרובצת בין שני העמים לא נח"פרה על-ידי שום בעיה מעשית, אם כי טמונות בה בעיות מעשיות לרוב. התהום היא פסיכולוגית:

הערבי הממוצע מאמין כי הישראלים הם כובש אירופי קולוניאלי, יורש מודרני ל"בריטים ולצרפתים של הזרות הקודמים, גוף זר שאין לו שייכות למרחב.

היהודי הממוצע מאמין כי ישראל היא ראשי-גשר של היהדות העולמית מול ים של פראי-מדבר עוינים, בית לאומי נפרד שאין לו שייכות למרחב.

מציאות נפשית זו פירושה — מלחמה **השלום יקום בו ברגע שהערבים ישלימו עם העובדה שישראל היא**

אבות הפידאיון

יודע: דיבור במעשים הוא דיבור של אמת.

***

מעשה הראשון חייב לנוע לאותם הערבים החיים במדינה. כל אשר יקרה להם, ישמש אות ומפת לאחיהם מעבר ל"גבול — אחים ממש, בני-יודים וגויסים, בני חמולה ובני שבט, שהופרדו (אך מעולם לא נותקו) מערביי ישראל על-ידי גורל ה"מלחמה.

שיח"זכויות" הוא מושג דל מכדי למצות את אשר יש לעשות כאן, כדי לחקן את אשר הושחת בטימטום של שנים. המימשל הצבאי, מימשל זועות כפר-קאסם, חייב ל"הימנע מחלום רע. הערבים חייבים להפוך לא רק לאורחים במדינה, אלא לשותפים בה.

פירוש הדבר: שיבוי הערבים ככל ענפי המדינה והחברה, שיי לזכם בכל הארגונים, ההסתדרות יות והמפלגות שהם חפצים להצ"י טרף אליהם, חבר ערבי בממשלה (למשל כשר הפעד) שופט ערבי כבית המשפט העליון ונציג ערבי במשלחת של ישראל לאו"ם (למשל לענייני הפליטים).

ברגע שיקרה דבר זה, לא תעכב שום בעיה מעשית את השלום הפורמלי לחודשים רבים — לא בעית הפליטים, לא בעית ה"גבולות, לא בעית האחרות הערבית ולא בעית העליה היהודית. הן תיפתרנה כמעט מעצמן.

***

אילו היה קם מחר המטכ"ל הלבן, עליו דיברנו לא פעם במדור זה, ה"מיפקדה העליונה שתגייס את כל כוחות ה"אומה לכיבוש השלום, כי אז היה ראש"המטה מכנס ביום הראשון את כל יועציו ושאל: אצל מי להתחיל? באיזו חזית ל"ערוך את מיבצע-השלום הראשון?

במלים אחרות: גם בשעה שנדבר אל כל העולם הערבי, אל איוה חלק ממנו נפנה במיוחד? את לבו של איוה חלק ננסה לכ"בוש תחילה — לא נגד שאר החלקים, אלא

פירוש הדבר: הכנסת ילדים ערביים ל"כיתות בבתי-הספר הממלכתיים העבריים, אם הוריהם רוצים בכך, מתן עידוד ממלכתי להקמת מושבי-יעובדים וקיבוצים ערביים (ואם אפשר, מעורבים), שיבוי הערבים במנגנון הממשלה (כולל שרות החוק), ש"קום הפליטים הערביים הנמצאים בתוך ה"מדינה, ומאות צעדים דומים.

בדברים מסוג זה אי אפשר, כאמור, להתי"חכם ולרמות. כל מעשה מסוג זה יודע תוך שעות מעטות בכל רחבי המרחב. אם יספק המטכ"ל הלבן לידעות אלה את הרמקול האדיר של התעמולה המדעית המודרנית, הוא ייצור תוך שנה-שנתיים מציאות פסי"כולוגית חדשה במרחב.

***

מעשים ידברו. אחרי שכונתה של יש"א אל כלפי ערביי פלסטין, החיים בגבול"לונה, תוכח על-ידי מאות מעשים שאינם ניתנים להכחשה, אפשר יהיה לדבר ברצינות ערביי פלסטין אשר מעבר לגבול.

ההצעה לערבים אלה תהיה פ"שזוטה בתכלית, מובנת גם לאיכר המפגר ביותר: להצטרף ביחידה ערבית עצמאית לארץ-ישראל מי"אחדת. כל אזור שיצטרף, ישוקמו הפליטים היושבים בו, וישתלבו תושביו בכלכלה המתקדמת המ"אחדת.

אפשר לתת לאיחוד זה צורות פורמליות שונות — משטר של פדרציה, או של קנ"טונים בנוסח שווייץ, או כל צורה אחרת. כל ההצעות חשובות ברגע זה רק מבחינה חינוכית. מבחינה מעשית חשוב רק העקרון: ההכרה ההדדית בזכותם הלאומית של שני העמים למולדת המשותפת, הורושה שכל הצטרפות תהיה מרצון חופשי, כי כל אחד משני העמים יהיה חופשי בחלקו שלו, ש"תהיה שותפות כלכלית, תרבותית ומדינית, וכי האיחוד הסופי יתגשם שלבים-שלבים, בתהליך טבעי, ככל שיגדל האימון ההדדי.

מעשים ידברו. מעשים ירכשו אימון. היום בנצרת ובטייבה, מחר בעזה ובחאן-יוניס, מחרתיים כי חברון ובשכם.

בכל מקום יקומו, זו הפעם הראשונה, תנועות ערביות אמיתיות הדוגלות בהשתל"בות עם ישראל. המדינה תוכל לתת להן סיוע אדיר.

ישנם נימוקים רציניים מאד נגד דרך זו, פוליטיים, כלכליים וצבאיים. אולם מחשבה שניה תוכיח שגם מבחינה סולישית, גם מבי"חינה כלכלית וגם מבחינה צבאית טוב יותר שערביי פלסטין יהיו קשורים לישראל ב"מסגרת משותפת, מאשר שיהיו קשורים ב"מסגרת משותפת עם אויבי ישראל.

כיום הם יושבים מעבר לגבול — מקור רוב הצרות של ישראל, עריסת הפידאיון, מחר יוצר גבול חדש רחוק מן הגבול ה"נוכחי — לא גבול של כפייה, לא גבול של שביחתי-נשק, אלא גבול של שלום ושותפות.

***

די להגשים תוכנית כזאת, חייב ה"מטכ"ל הלבן לקום, לא מחרתיים, כי אם מחר.

מספרים על איכר שמרני, ששמע כי בנו רכבת המקשרת את כפרו עם העיר. תחת לנסוע בעלתו משך חצי יום, ויכל להגיע ברכבת זו תוך שעה ולהרוויח חמש שעות. שאל האיכר: "טוב, אבל מה אעשה בחמש שעות אלה?"

הסרדי הסיבוב השני מוענים כי ההישג העיקרי והאמיתי של מוי"ב צע פינוי היה כוה שהמדינה ה" וויחה שנה או שנתיים זמן. אם אין לממשלה תוכנית מעשית כדי לנצל שנה-שנתיים אלה לשם שיי נוי יסודי במצב, ומניעת הסיבוב השלישי, לשם מה היה צורך ב"מיבצע?"